

Tina Grimsgaard (Kandidatnr.: 10026)

## **På hvilken måte er pragmatiske fenomener vanskelig å forstå for personer med aspergersyndrom?**

En analyse av Alan Turings ytringer i filmen «The Imitation Game»

Bacheloroppgave i nordisk for lektorstudenter, NORD2901

Veileder: Kaja Borthen

Juni 2021



Tina Grimsgaard (Kandidatnr.: 10026)

# **På hvilken måte er pragmatiske fenomener vanskelig å forstå for personer med aspergersyndrom?**

En analyse av Alan Turings ytringer i filmen «The Imitation Game»

Bacheloroppgave i nordisk for lektorstudenter, NORD2901

Veileder: Kaja Borthen

Juni 2021

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet



**NTNU**

Kunnskap for en bedre verden



## **Sammendrag:**

Denne oppgaven undersøker på hvilken måte Alan Turing strever med å forstå pragmatiske fenomener i spørsmål-svar-sekvenser hentet fra filmen «The Imitation Game», og hvordan disse kan knyttes til diagnosen aspergersyndrom. Oppgaven baserer seg på en kvalitativ undersøkelse, og bruker ulike teoretikere som Carston (2002), Wilson og Sperber (2002) og Kjøll (2014) i sin sammenligning og analyse av den innsamlede dataen. Her tas det en nærmere titt på relevansteorien, en teori om kommunikasjon, samt de pragmatiske fenomenene implikaturer og ironi. Oppgaven kommer fram til at det er spesielt to teorier og fenomener som det ser ut til at Alan Turing strever med å forstå innenfor kommunikasjon. For det første ser det ut til at han ikke har like god tilgang til det kommunikative relevansprinsippet, og for det andre ser det ut til at han har mangelfull tilgang på de kontekstuelle antagelsene som behøves for å utlede de nødvendige impliserte premissene som skal til for å forstå avsenders intenderte mening. Disse utfordringene ser ut til å gå igjen hos personer med diagnosen aspergersyndrom.

**Nøkkelord:** *Relevansteorien, pragmatiske fenomener, Alan Turing, «The Imitation Game», kvalitativ undersøkelse, aspergersyndrom.*

## **Abstract:**

This thesis examines the way in which Alan Turing strives to understand pragmatic phenomena in question-and-answer sequences taken from the film «The Imitation Game», and how these can be linked to the diagnosis of Asperger's syndrome. The thesis is based on a qualitative research and uses various theorists such as Carston (2002), Wilson and Sperber (2002) and Kjøll (2014) in its comparison and analysis of the collected data. Here I take a closer look at the theory of relevance, which is a theory of communication, as well as the pragmatic phenomena of implicatures and irony. The thesis concludes that there are two theories and phenomena that it seems that Alan Turing strives to understand in communication. Firstly, it seems that he does not have as good access to the communicative relevance principle, and secondly, it seems that he has insufficient access to the contextual assumptions needed to derive the necessary implied premises needed to understand the sender's intended meaning. These challenges seem to recur in people diagnosed with Asperger's syndrome.

**Key word:** *The theory of relevance, pragmatic phenomena, Alan Turing, «The Imitation Game», qualitative research, Asperger's syndrome.*

# Innhold

<b>Introduksjon</b> .....	<b>3</b>
<b>Teori</b> .....	<b>4</b>
Relevansteorien .....	4
Om implikaturbegrepet.....	5
Ironi .....	6
<b>Metode</b> .....	<b>7</b>
<b>Resultater</b> .....	<b>8</b>
Utdrag 2: På jobbintervju hos Kommandørkaptein Denniston .....	9
Utdrag 3: Lunsj med guttene .....	11
Utdrag 4: Få Clarke tilbake til Bletchley Park .....	14
<b>Oppsummering og konklusjon</b> .....	<b>15</b>
<b>Referanseliste</b> .....	<b>17</b>
<b>Appendiks</b> .....	<b>18</b>
Vedlegg 1: Utdrag fra The Imitation Game .....	18

## Introduksjon

Personer med aspergersyndrom opplever gjerne forstyrrelser i deres kommunikasjonsmønster og sosiale samspill. De har ofte en semantisk nedsatt forståelse, strever med å forstå språkets undertoner, og mangler forståelse for sosiale normer og situasjoner (NHI, 2021) (Johannessen, 2021). En person som ifølge flere forskere i mange år har blitt sett på for å ha hatt aspergersyndrom, er Alan Turing (1912-1954). Han var en britisk matematiker, som er kjent for sitt banebrytende arbeid med tyskernes enigmamaskin under andre verdenskrig. Alan Turing viste tidlig interesse for tall og vitenskap, og manglende interesse for sosialt samvær. Dette kommer blant annet fram gjennom uttalelser fra familien hans og lærerne han hadde på skolen (James, 2006, s. 168-169).

I 2014 ble det laget en film om Alan Turing som fikk navnet «The Imitation Game» (Tyldum). Filmen er basert på ekte hendelser fra andre verdenskrig, der Alan Turing trer frem som hovedkarakter. Siden mange forskere mener at Alan Turing trolig hadde aspergersyndrom, ønsker jeg å ta utgangspunkt i hans fremtredelse i filmen «The Imitation Game». I utdrag (1)<sup>1</sup> får vi et innblikk i hva det er ved kommunikasjon Alan Turing (At) synes er vanskelig, noe som kommer fram gjennom en samtale han har med barndomsvennen sin Christopher (Ch):

- (1) At: «Hva er det du leser?»  
Ch: «Om kryptografi.»  
At: «Som hemmelige meldinger?»  
Ch: «Ikke hemmelige. Det er det geniale. Alle kan se dem, men ingen kan forstå dem. Ikke uten nøkkelen.»  
At: «Hvordan er det annerledes enn å snakke?»  
Ch: «Å snakke?»  
At: «Ja, når folk snakker, sier de alltid noe annet enn hva de mener. Det forventes at man bare forstår hva de mener. Det klarer jeg aldri. ... Hvordan er det annerledes?»  
Ch: «Alan, jeg tror at du kommer til å bli veldig god til dette.»

I utdraget ser vi Alan Turing uttrykke at han synes det er vanskelig å forstå hva folk mener å kommunisere når de mener noe annet enn det som blir sagt, eller de ikke sier det de mener eksplisitt. Det kan dermed se ut til at han synes det er vanskelig å forstå ulike pragmatiske fenomener i kommunikasjon med andre. I denne oppgaven ønsker jeg å se nærmere på hvordan Alan Turing reagerer på andres ytringer rettet mot han, og på den måten forsøke å finne ut av nettopp hvilke pragmatiske fenomener det ser ut til at han strever med. Siden flere forskere som nevnt tidligere har påstått at Alan Turing muligens hadde aspergersyndrom, ønsker jeg også å

---

<sup>1</sup> Utdrag (1) nevnt over tilsvarer utdrag 10 i vedlegg 1.

se på om noen av de kommunikative utfordringene hans i filmen kan knyttes til denne diagnosen. Undersøkelsen tar utgangspunkt i filmens spørsmål-svar-sekvenser, og problemstillingen for oppgaven blir derfor: *På hvilken måte strever Alan Turing med å forstå pragmatiske fenomener i spørsmål-svar-sekvenser hentet fra filmen «The Imitation Game»?* Oppgaven baserer seg på egne transkriberte utdrag fra filmen, som er lagt ved oppgaven i vedlegg 1.

Jeg vil i neste seksjon starte med å presentere relevant teori. Her vil jeg trekke frem blant annet relevansteorien, som er en teori om kommunikasjon, og de pragmatiske fenomenene implikaturer og ironi, som begge eksemplifiserer utfordringer ved å tolke pragmatiske fenomener. Deretter kommer en metodedel der jeg kort presenterer prosessen i innsamlingen av data, samt fremgangsmåten i undersøkelsen. Videre kommer en oversikt over resultatene. Disse vil jeg knytte til den presenterte teorien, og diskutere disse opp mot hverandre. Til slutt kommer det en kort oppsummering av oppgavens viktigste funn, samt en konklusjon på problemstillingen.

## **Teori**

I denne delen av oppgaven vil jeg som nevnt gå nærmere inn på relevansteorien og de ulike pragmatiske fenomenene implikaturer og ironi. Siden det er en fordel å kjenne til relevansteorien før man begir seg ut på å forklare implikaturbegrepet og ironi, er det dette jeg vil presentere først. Her vil jeg hovedsakelig forholde meg til Carston (2002) og Wilson og Sperber (2002) sine definisjoner. Disse vil jeg også ta utgangspunkt i når jeg videre presenterer implikaturbegrepet. Når det kommer til ironi vil jeg derimot ta for meg artikkelen «Når er ironi mislykket?» av Kjøl (2014).

## **Relevansteorien**

Wilson og Sperber (2002) baserer sin relevansteorietiske beretning på Grices påstand om at en ytring automatisk vil skape forventninger hos mottaker som styrer hans eller hennes tanker mot å se etter talers intenderte mening. Mottaker kan komme fram til talers intenderte mening gjennom en blanding av dekodning av ytringens innhold, samt gjennom en automatisk utledning av det som ikke er eksplisitt nevnt i ytringen, men som man likevel forstår på bakgrunn av kontekst, deriblant tidligere handlinger eller ytringer. En rekke språklige og ikke-språklige trekk bidrar til å klargjøre hvilken kontekst ytringen skal tolkes i lys av, for eksempel ordrekkefølge, eller bruken av ansiktsuttrykk og stemme (s. 1, 29).



For at mottakeren skal komme fram til avsenders intenderte mening snakker Wilson og Sperber (2002) om at menneskets hjerne søker optimal relevans for ytringer. At en ytring er optimalt relevant vil si at den er så relevant for mottaker, at den vil være verdt den prosesseringskostnaden som kreves, samt at det er den mest relevante tolkningen som er kompatibel med avsenders evner og preferanser (Wilson og Sperber, 2002, s. 9). Prosesseringskostnad kan defineres som den innsatsen mottaker må legge inn for å oppnå en tilfredsstillende tolkning av den innkommende informasjonen (Carston, 2002, s. 379). Desto lavere prosesseringskostnaden av ytringen er for mottakeren, desto mer relevant vil den være når andre forhold holdes konstante. I tillegg vil ikke en ytring være optimalt relevant med mindre den gir mottaker positive kognitive effekter. For eksempel kan det være at ytringen inneholder en sann konklusjon, som mottaker opplever det som verdt å ta vare på. Andre kognitive effekter som kan medføre til noe positivt hos mottaker inkluderer revisjon, styrking eller forkastelse av tilgjengelige antakelser. Blant annet eksemplifiserer Wilson og Sperber (2002) dette med en person som venter på et tog. Dersom noen forteller personen at toget er fem minutter for sent, kan det enten bekrefte personens inntrykk av at tjenesten forverres, eller det kan få personen til å endre planene om å handle på tur til jobb (s. 3). Ytringen vil med andre ord enten styrke mottakerens antakelser, eller få mottaker til å revidere dagens videre handlingsforløp basert på forsinkelsen. Desto flere og større de positive kognitive effektene er, desto større relevans har ytringen for mottakeren. Mennesker maksimerer automatisk relevansen i hendelser og ytringer, noe som skjer på bakgrunn av antall positive kognitive effekter, samt graden av prosesseringskostnader (Wilson og Sperber, 2002, s. 6). En ytring vil derfor ifølge relevans teorien være optimalt relevant når lave prosesseringskostnader av ytringen fører til høye positive kognitive effekter.

### **Om implikaturbegrepet**

En implikatur defineres av Carston (2002) som en kommunisert antagelse som ikke er ytret eksplisitt av avsender, noe som fører til at mottaker må avlede implikaturen gjennom en prosess med utelukkende pragmatiske slutninger. Implikaturer viser seg dermed som en kontekstuell antagelse eller en konklusjon, som følger av ytringens eksplikatur, samt av en eller flere impliserte premisser. Videre definerer hun en eksplikatur som en kommunisert antagelse som mottaker utleder basert på ytringens språklige kodete innhold (s. 377). Ifølge Borthen, Berthelin og Thomassen (2012) inngår de impliserte premissene i avsenders kontekstuelle antagelser, og omhandler den delen av ytringens innhold som avsender antar at mottaker klarer å utrede når han eller hun skal tolke avsenders ytring. En implisert konklusjon er den

konklusjonen mottaker kommer fram til basert på de tidligere impliserte premissene (s. 15-16). Det er viktig å merke seg at disse prosessene ikke skjer i en kronologisk rekkefølge, men at man hele tiden på kryss og tvers utleder impliserte premisser og konklusjoner. Mottaker kan på den måten utlede en implisert konklusjon, som på samme tid fungerer som et implisert premiss i en senere utviklet implisert konklusjon (Wilson og Sperber, 2002, s. 15).

Borthen, Berthelin og Thomassen (2012) trekker fram et eksempel fra Carston (2002) når de undersøker en ytrings implikatur. I eksempelet spør Anne: «Skal vi spille tennis?», hvorpå Bob svarer: «Det regner». Eksplikaturen av ytringen til Bob vil være at det regner der Anne og Bob er akkurat nå. Dette er en kommunisert antagelse som følger av det som er språklig kodet i Bobs ytring. Videre kan vi med bakgrunn i det vi vet om vær og tennis, utlede det impliserte premisset at man gjerne ikke ønsker å spille tennis dersom det regner. Dersom dette er det intenderte budskapet til Bob vil man kunne komme fram til den impliserte konklusjonen at Bob ikke ønsker å spille tennis med Anne nå, fordi det regner der de er (s. 4-5).

En pragmatisk tolkning slik som det å utlede implikaturer og eksplikaturer, er som regel automatisk, spontan og intuitiv, framfor bevisst og reflekterende (Wilson og Sperber, 2002, s. 31). Dette er noe som inngår i de aller fleste menneskers dagligdagse samtaler, og man vil som regel ikke tenke over at man utleder ulike implikaturer og eksplikaturer i samtaler med andre personer. Av den grunn synes jeg det virker spennende å undersøke samtaler der det ser ut til at denne automatiske prosessen ikke fungerer slik som den skal, noe jeg vil undersøke nærmere i min analyse av utdragene hentet fra filmen «The Imitation Game» senere i oppgaven.

## **Ironi**

Ironi er et språklig fenomen som man gjennom tidene har hatt utfordringer med å definere. Wilson og Sperber (2002) introduserer i sin artikkel Grices klassiske retoriske syn på ironi der ironi defineres som at avsender sier én ting, men egentlig mener det motsatte. Dette vil ifølge Grice bryte med sannhetsmaksimen, og på den måten redusere muligheten for å oppnå optimal relevans hos mottaker (s. 26). Denne definisjonen er likevel mangelfull og upresis, da man ikke alltid er ironisk når man sier det motsatte av hva man mener, i tillegg til at man kan uttrykke seg ironisk på andre måter. Carston (2002) har i motsetning til Grice gitt en noe bredere definisjon av ordet ironi. Hun sier at ironi oppstår når avsender ved hjelp av språket kommuniserer en delt holdning eller hån til en tanke eller et syn som avsender tilskriver noen andre enn seg selv på ytringstidspunktet (s. 378). Avsender sier dermed ikke nødvendigvis noe annet enn det han eller hun egentlig mener, men tar utgangspunkt i andres syn og tanker og latterliggjør eller stiller seg unnvikende til disse. For at mottaker skal forstå at en ytring er

ironisk er det viktig at avsender benytter seg av riktig intonasjon og tonefall (Wilson og Sperber, 2002, s. 27).

Et eksempel på en ironisk ytring som trekkes fram av Kjøl (2014) er en historie om et knust bilvindu. Han sier at dersom to personer går sammen i et nabolag og ser en bil med et knust vindu, vil ikke ytringen «Den bilen har ikke noen knuste vinduer» nødvendigvis kunne oppfattes ironisk, til tross for at vedkommende ytrer det motsatte av hva han eller hun mener (s. 425). Dette viser oss at definisjonen til Grice er mangelfull, og ikke alltid vil være gjeldene for ironiske utsagn. Ifølge Kjøl (2014) vil ytringen derimot kunne oppleves ironisk dersom vedkommende tidligere har snakket med en person som ytrer at han/ hun opplever nabolaget som trygt og fritt for kriminalitet, og at det aldri er blitt sett så mye som et knust bilvindu. Da vil avsenderen av ytringen «Den bilen har ikke noen knuste vinduer» kunne tilskrive ytringens innhold til en annen, samt ved hjelp av overdreven entusiasme som stiller seg motstridende til de faktiske forholdene, latterliggjøre den andres påstand (s. 425-426). Dette ser vi er i tråd med definisjonen til Carston (2002, s. 378) nevnt tidligere.

Som med all annen kommunikasjon kan også avsenders ironiske ytringer misforstås av mottaker. Kjøl (2014) nevner tre hovedårsaker til hvorfor ironiske ytringer kan misforstås. For det første sier han at det vil være problematisk for mottaker å forstå ironien dersom det ikke finnes en felles kontekstuell tilgjengelig tanke, forventning eller holdning som mottaker er enig i at avsender kan speile og kritisere (s. 439). En ironisk ytring kan derfor misforstås hvis avsender for eksempel tuller med noe mottaker ikke er enig i at man kan tulle med, eksempelvis død eller sykdom. For det andre kan det av og til være vanskelig for mottaker å vite sikkert om avsender tar avstand fra ytringens innhold. Ironi har et kriterium som sier at det ikke kan tilkjennegis eksplisitt. Man kan med andre ord ikke starte en setning med å si «for å være ironisk», da dette vil ødelegge ironiens effekt på ytringen. Tegnene som avsender bruker for å vise at hun eller han tar avstand fra ytringens innhold må derfor være ikke-språklige. Dette kan for eksempel vises gjennom toneleie eller overdreven mimikk (Kjøl, 2014, s. 427-428). For det tredje vil mottaker kunne ha vanskeligheter for å oppfatte en ytring ironisk dersom forholdet mellom ytringen og det den er ment å ta avstand fra er så ulikt at mottakeren ikke oppfatter tilknytningen (Kjøl, 2014, s. 439).

## **Metode**

I denne oppgaven ønsker jeg som nevnt å undersøke hvilke pragmatiske fenomener det ser ut til at Alan Turing strever med i filmen «The Imitation Game». Dette ønsker jeg å finne ut av ved å se på hvordan han reagerer på spørsmål som stilles til ham av andre personer. I denne

prosessen har jeg sett igjennom filmen flere ganger, og notert ned replikkene hver gang det stilles et spørsmål til Alan Turing. Prosessen har med andre ord foregått på en strukturert og systematisert måte, i tillegg til at jeg har undersøkt Turings kommunikasjon som en tilskuer, framfor å snakke med han personlig. Denne måten å samle inn data på er ifølge Bjørndal (2017) karakteristisk ved de kvantitative forskningsmetodene (s. 30). Videre har jeg gått inn i den innsamlede dataen og studert i detalj hva som kommuniseres og forstås eller misforstås ved enkelthendelser. Denne metoden går inn under kvalitative forskningsmetoder (Bjørndal, 2017, s. 30), og det er denne metoden som vil ha størst vekt i undersøkelsen.

Utdragene (vedlegg 1) er som nevnt basert på alle spørsmål-svar-sekvensene i filmen «The Imitation Game» som involverer spørsmål fra én eller flere personer til Alan Turing. Siden utdragene er hentet fra en film der flere spørsmål blant annet brukes til å innlede nye scener, har jeg kun tatt med de spørsmål-svar-sekvensene som viser en tydelig kommunikasjon mellom partene. Jeg har notert ned relevante ytringer før og etter spørsmål-svar-sekvensene, der det er nødvendig for at man skal kunne forstå sammenhengen i konteksten. I vedlegg 1 er alle utdragene samlet i en tabell. Tabellen viser utdragene notert innenfor ulike rubrikker, som hver viser til en egen scene/ samtale i filmen. Disse er markert med tall fra 1-24, og er representert i kronologisk rekkefølge ettersom når de kommer i filmen. I kolonne to har jeg skrevet ned relevant kontekst for at man lettere skal forstå handlingen i utdragene, og i kolonne tre har jeg notert ned den nøyaktige tiden i filmen der ytringene fremføres. I kolonne fire er utdragene representert. Her er handlinger som svarer på spørsmål eller som er relevante for kommunikasjonen kommentert i *kursiv*. Dersom taleren tar en pause i setningen, er dette kommentert med «...». I de samtalene der flere er involvert, er det markert med (xx) hvem spørsmålene/ kommentarene er rettet mot, dersom dette ikke kommer tydelig fram i teksten. «[...]» markerer at deler av den opprinnelige samtalen er tatt bort. Utdragene baserer seg på filmens norske oversettelse.

## Resultater

Innledningsvis presenterte jeg problemstillingen for oppgaven: *På hvilken måte strever Alan Turing med å forstå pragmatiske fenomener i spørsmål-svar-sekvenser hentet fra filmen «The Imitation Game»?* For å svare på denne har jeg plukket ut tre utdrag fra filmen som jeg ønsker å analysere nærmere. Disse utdragene er valgt på bakgrunn av at de viser ulike situasjoner der Alan Turing ser ut til å misforstå avsenders intenderte mening med ytringen, samt ett utdrag der det ser ut til at han forstår. Utdragene er som nevnt basert på alle spørsmål-svar-sekvensene i filmen som involverer spørsmål fra én eller flere andre personer til Alan Turing. En slik metode

vil i første omgang vise hvorvidt Alan Turing selv svarer direkte eller indirekte på spørsmålene som stilles, siden den innsamlede dataen kun viser spørsmål stilt til Alan Turing og hans reaksjon eller svar på disse spørsmålene. Det jeg videre ønsker å finne ut av med analysene er hvorvidt Alan Turing ser ut til å svare på avsenders intenderte mening med spørsmålene. Forstår han det avsender mener å formidle? Dersom han ikke forstår det, hva er det som gjør at han misforstår?

Utdragene jeg senere vil presentere er hovedsakelig plukket ut på bakgrunn av et kriterium om at det gjennom samtalen må komme fram en antydning om at Alan Turing misforstår avsenders intenderte mening. Jeg vil derfor i hvert utdrag presentere hva den som snakker ser ut til å ønske å kommunisere med ytringen ut ifra min egen intuisjon. Deretter vil jeg analysere utdragene, og drøfte hva det er ved ytringen Alan Turing ser ut til å misforstå, samt knytte dette opp mot den tidligere presenterte teorien. Utdragene vil presenteres i kronologisk rekkefølge, ettersom når de opptrer i filmen. I slutten av oppgaven ligger som nevnt vedlegg 1 som inneholder utdragene i sin fulle lengde, med relevant kontekst og tidshenvisninger til filmen.

## **Utdrag 2: På jobbintervju hos Kommandørkaptein Denniston**

Det første utdraget jeg ønsker å se nærmere på er utdrag (2)<sup>2</sup>. I utdraget ser vi Alan Turing (AT) som skal på et jobbintervju, og som i forbindelse med dette venter på kontoret til arbeidsgiveren Kommandørkaptein Denniston (KD). Samtalen starter da kommandørkapteinen kommer inn på kontoret:

- (2) KD: «Hva gjør du her?»  
AT: «Damen ba meg vente.»  
KD: «På mitt kontor?»  
AT: *Nikker bekreftende med hodet.*  
KD: «Ba hun deg forsyne deg med te også?»  
AT: «Nei, det gjorde hun ikke.»  
KD: «Og hun forklarte ikke hva en spøk er.»  
AT: «Skulle hun det?»

Det ser ut til at samtalen i utdraget består av enkelte ytringer fra kommandørkapteinen som Alan Turing ikke forstår slik som det er intendert av avsender. Min intuisjon er at kommandørkapteinen ønsker å gjøre et tydelig poeng av at det ikke er passende at Alan Turing befinner seg på kontoret hans for å ha jobbintervju, uten at kommandørkapteinen selv er til stede. Dette viser han gjennom ytringen: «Ba hun deg forsyne deg med te også?». Den

---

<sup>2</sup> Utdrag (2) nevnt over tilsvarer utdrag 2 i vedlegg 1.

impliserte konklusjonen jeg tror at kommandørkapteinen ønsker å få fram, men som det ser ut til at Alan Turing ikke forstår, er at Alan Turing har tatt seg for mye til rette, og at han ikke burde oppholde seg på kommandørkapteinens kontor uten tillatelse. Denne impliserte konklusjonen utledes gjennom mange mulige, svake implikaturer heller enn én bestemt.

Impliserte premisser inngår som nevnt i avsenders kontekstuelle antagelse og omhandler den delen av ytringens innhold som avsender antar at mottaker klarer å utrede når han eller hun skal tolke avsenders ytring (Borthen, Berthelin og Thomassen, 2012, s. 15-16). I dette tilfellet legger som nevnt kommandørkapteinen til rette for at en mengde svakt kommuniserte impliserte premisser må utredes for å komme fram til konklusjonen. Blant annet bør mottaker vite at når man skal på jobbintervju er det ikke vanlig å gå inn på arbeidsgivers kontor uten at arbeidsgiver er til stede, og når damen ber deg vente på et jobbintervju betyr det derfor at man skal vente utenfor kontoret til arbeidsgiver kommer. Andre impliserte premisser spisser seg mer inn på det å faktisk forsyne seg med te. Det finnes ikke te på kontoret til kommandørkapteinen, og Alan Turing synes kanskje derfor det er rart at kommandørkapteinen spør om han har blitt tilbudt te, da det ser ut til at han tar ytringen bokstavelig i stedet for å se den overførte betydningen. De impliserte premissene som det ser ut til at kommandørkapteinen derimot ønsker å få fram er blant annet at å forsyne seg med te fra et kontor som ikke er ditt uten tillatelse er uhøflig. Dette vil bli sett på som å ta seg til rette, da man benytter seg av andres ting uten lov. At noen tar seg selv til rette kan dermed gjøre at de oppfattes som uhøflige, og man kan få et dårlig inntrykk av personen. På jobbintervju er det derimot viktig å gi et godt førsteinntrykk, og man bør derfor ikke ta seg til rette. Man tar seg også til rette dersom man går inn på et kontor som ikke er ens eget uten tillatelse, noe som fører til at vi kan komme fram til konklusjonen: Alan Turing har tatt seg for mye til rette, og burde ikke oppholde seg på kommandørkapteinens kontor uten tillatelse.

Det kan se ut som at kommandørkapteinen tar avstand fra oppførselen om å ta seg til rette, og latterliggjør denne formen for handling gjennom spørsmålet med teen. Dersom dette er tilfelle, har kommandørkapteinen benyttet seg av ironi. Ironi oppstår som nevnt når avsender ved hjelp av språket kommuniserer en delt holdning eller hån til en tanke eller et syn som avsender tilskriver noen andre enn seg selv på ytringspunktet (Carston, 2002, s. 378). I utdraget ser vi at kommandørkapteinen latterliggjør Alan Turings holdning gjennom ytringen «Ba hun deg forsyne deg med te også?» Det ser derimot ikke ut til at Alan Turing oppfatter den ironiske ytringen, og den har derfor mislykkes med å få Alan Turing til å forstå hans upassende handling. Som nevnt tidligere snakker Kjøl (2014) om tre ulike grunner til at ironi kan mislykkes (s. 427-428, 439). I dette tilfellet tror jeg vi har å gjøre med den siste der han sier at en mottaker vil ha

vanskeligheter for å oppfatte en ytring ironisk dersom forholdet mellom ytringen og det den er ment å ta avstand fra er så ulikt at mottakeren ikke oppfatter tilknytningen (Kjøll, 2014, s. 439). Det kan se ut som at Alan Turing ikke har de samme kontekstuelle forutsetningene som kommandørkapteinen, og at han ikke ser sammenhengen mellom det å gå inn på et kontor uten lov og det å skjenke seg te. Det virker som at Alan Turing tar ytringen bokstavelig framfor å forstå det implisitte budskapet. Dette kan vi se komme fram gjennom hans svar på spørsmålet «Nei, det gjorde hun ikke». Når kommandørkapteinen videre forstår at Alan Turing har tatt ytringen hans bokstavelig legger han til som vi ser i utdraget: «Og hun forklarte ikke hva en spøk er». Denne ytringen er med på å støtte påstanden om at kommandørkapteinen ikke mente innholdet i sin forrige ytring bokstavelig, og at det er Alan Turing som her har misforstått.

Innledningsvis skrev jeg litt om personer med aspergersyndrom sitt forhold til kommunikasjon. Her kom det blant annet fram at personer med denne diagnosen kan slite med å forstå språkets undertoner (Johannessen, 2021). Ironi er et fenomen som benytter seg av språkets undertoner, da man gjerne tar avstand fra det man ytrer, uten å ytre det eksplisitt. Dette kan derfor være en støttende faktor i forståelsen av hvorfor Alan Turing misoppfatter kommandørkapteinens ytring, dersom Alan Turing faktisk hadde diagnosen aspergersyndrom.

### Utdrag 3: Lunsj med guttene

Det andre utdraget jeg vil se nærmere på er utdrag (3)<sup>3</sup>. Her ser vi en samtale mellom Alan Turing (AT) og en av hans medarbeidere John Cairncross (JCa). Guttene som har arbeidet lenge med å knekke enigmakoden er sultne, og de vurderer å ta seg en matbit. På tur ut spør John C. om Alan Turing vil være med ut å spise lunsj. Samtalen ser vi gjengitt i (3):

- (3) JCa: «Guttene. ... Vi går ut og får oss litt lunsj. ... Alan?»  
AT: «Ja?»  
JCa: «Jeg sa at vi går ut og får oss litt lunsj. ... Alan?»  
AT: «Ja.»  
JCa: «Kan du høre meg?»  
AT: «Ja.»  
JCa: «Jeg sa at vi går ut og får oss litt lunsj. Dette begynner å bli litt repetitivt.»  
AT: «Hva da?»  
JCa: «Jeg spurte om du ville bli med ut å spise?»  
AT: «Nei, du sa at dere skulle ut å spise.»  
JCa: «Har jeg fornærmet deg eller noe?»  
AT: «Hvorfor tror du det?»

---

<sup>3</sup> Utdrag (3) nevnt over tilsvarer utdrag 4 i vedlegg 1.

I utdraget ser vi at John C. ønsker å invitere Alan Turing med ut for å spise lunsj, noe som kommer fram gjennom John C. sin ytring: «Jeg spurte om du ville bli med ut å spise». Det ser derimot ikke ut til at Alan Turing oppfatter denne invitasjonen, før John C. ytrer den eksplisitt, til tross for at det etter min intuisjon kommer tydelig fram i filmen at han inviterer Alan Turing med på lunsj allerede fra første setning. Dette har mye å gjøre med kroppsspråket hans da han blant annet i stedet for å komme med ytringen på tur ut døra, forteller den til Alan Turing personlig ved hans arbeidsbenk. John C. er imøtekommende i ytringen sin gjennom øyekontakt og smil. I tillegg forlater han ikke Alan Turings arbeidsbenk før han har fått et svar på om Alan Turing ønsker å være med eller ikke. Alan Turing sitter derimot og arbeider, og det ser ikke ut til at han oppfatter invitasjonen. Måten jeg ser for meg at man kan komme fram til den impliserte konklusjonen om at John C. ønsker å invitere Alan Turing med ut på lunsj er gjengitt i tabell (3.1), der de impliserte premissene kommer fram via generelle antagelser om verden:

(3.1)

a.	«Guttene. ... Vi går ut og får oss litt lunsj. ... Alan?»	Ytring.
b.	Guttene skal ut og spise lunsj nå.	Eksplikatur.
c.	Det er hyggelig å spise mat sammen med andre man har et forhold til.	Implisert premiss.
d.	Man har et forhold til arbeidskolleger.	Implisert premiss.
e.	Arbeidskolleger spiser gjerne mat sammen.	Implisert premiss.
f.	De som arbeider vil gjerne bli påminnet om at det er lunsj og spurt om de vil være med og spise på en arbeidsplass der kollegaene gjerne spiser sammen.	Implisert premiss.
g.	Avsenders kroppsspråk i form av smil, øyekontakt og taushet etter en ytring tyder på at avsender venter på en respons.	Implisert premiss.
h.	At avsender venter på respons tyder på at vedkommende har intendert å stille et spørsmål.	Implisert premiss.
i.	JCa lurer på om AT vil være med ut å spise lunsj.	Implisert konklusjon, følger av (3.1b) + (3.1c – 3.1h).

I utdraget kan det se ut til at Alan Turing og John C. har ulike oppfatninger av hva som skal til for at de skal ønske å spise lunsj. Innledningsvis så vi at personer med aspergersyndrom gjerne mangler forståelse for sosiale normer og situasjoner (Johannessen, 2021). Dersom Alan Turing hadde aspergersyndrom kan dette være med på å forklare hvorfor det ser ut til at han ikke oppfatter John C. sin invitasjon om å bli med ut og spise lunsj. For John C. virker det som at det er naturlig å spise lunsj sammen med de man arbeider med, og at når man forteller en arbeidskollega at man går ut og spiser lunsj er dette egentlig en invitasjon til kollegaen om å bli med. Det ser derimot ikke ut til at Alan Turing deler den samme oppfatningen på bakgrunn av hans reaksjon. Han viser ingen tegn til å svare på det implisitte spørsmålet da han bare fortsetter arbeidet sitt, og ikke etablerer øyekontakt med John C. Han svarer også kun når John C. stiller



eksplisitte, direkte spørsmål til han. På bakgrunn av dette ser det ut til at Alan Turing ikke innehar de samme tankene om at arbeidskolleger gjerne spiser lunsj sammen. Videre i samtalen ser vi enda tydeligere at Alan Turing mangler forståelse for sosial norm og situasjon. Dette kommer fram da John C. lurer på om han har fornærmet Alan Turing. Sannsynligvis spør han om dette på grunn av Alan Turings lite imøtekommende reaksjon. Alan Turing ser derimot ikke ut til å skjønne hvorfor dette er en reaksjon som ikke er normal, og forstår ikke hvorfor John C. i det hele tatt tror at Alan Turing har fornærmet han. Dette kommer fram gjennom spørsmålet han stiller til John C. sin ytring: «Hvorfor tror du det?»

I analysen av dette utdraget kan vi trekke inn Wilson og Sperber (2002) som snakker om en ytrings optimale relevans. En ytring er som nevnt optimal relevant når den er så relevant for mottaker, at den vil være verdt den prosesseringskostnaden som kreves, samt at det er den mest relevante tolkningen som er kompatibel med avsenders evner og preferanser (s. 9). På bakgrunn av Alan Turing og John C. sitt kroppsspråk og ytringer kan det derimot se ut til at de har ulike tankeganger om hvordan man skal spise lunsj på jobb. Der det ser ut til at John C. mener det er høflig å invitere kollegaene sine ut på lunsj, mener Alan Turing på sin side at man burde bruke tiden man har til rådighet på å arbeide med det man skal og derav ikke bruke tiden på å spise lunsj med andre. I ytringen «Guttene. ... Vi går ut og får oss litt lunsj. ... Alan?» ser det ut til at Alan Turing ikke oppfatter dette som et spørsmål, da han ikke ser relevansen i at kollegaer gjerne spiser lunsj sammen. Han får derfor nok positive kognitive effekter med at guttene skal ut å spise lunsj, mens han arbeider, noe som gir han lave prosesseringskostnader. Siden det vil kreve mer energi fra Alan Turing å komme fram til konklusjonen om at han inviteres ut på lunsj, noe som ser ut til å være lite relevant i hans syn, stopper han tolkningsprosessen der han gjør da dette er den konklusjonen som gir han flest positive kognitive effekter og lavest mulig prosesseringskostnad.

Ytringen i 3.1.a. består også av to ytringer, der «Alan?» fungerer som en egen ytring på slutten av forrige ytring. På bakgrunn av John C. sitt tonefall og spørrende uttrykk antar jeg at han her mener å spørre Alan Turing om han har fått med seg det John C. har sagt. Dette er også med på å bekrefte antagelsen om at «Guttene. ... Vi går ut og får oss litt lunsj» egentlig er en invitasjon til Alan Turing om å bli med ut på lunsj. Denne konklusjonen kommer av at John C. spør Alan Turing om han har fått med seg det implisitte spørsmålet, ettersom han ikke gir noen umiddelbar respons.

#### Utdrag 4: Få Clarke tilbake til Bletchley Park

Det tredje og siste utdraget jeg ønsker å trekke frem, er utdrag (4)<sup>4</sup>. I scenen ser vi at den ene kodeknekkeren Joan Clarke (JCl) har takket nei til jobben på Bletchley Park, og dratt hjem til foreldrene sine. Alan Turing (AT) skjønner ikke hvorfor en av hans beste medarbeidere har sluttet, og oppsøker henne for å ta henne med tilbake. I samtalen gjengitt i utdrag (4) ser vi at Alan Turing forsøker å overtale henne til å returnere. Her kommer det tydelig fram gjennom Joan Clarks ytringer og kroppsspråk at hun oppfører seg ekstra pent foran sine foreldre, og at det ikke nødvendigvis bare er hun som står bak avgjørelsen om å ikke dra tilbake til Bletchley:

- (4) JCl: «Jeg må dessverre takke nei. Vi syns ikke det er en passende stilling.»  
AT: «Du fikk toppkarakterer i to fag.»  
JCl: «Men ikke noe forskningsstipendiat.»  
AT: «Du hører hjemme på Bletchley.»  
JCl: «Jeg beklager. Men for en som meg å skulle arbeide i en radiofabrikk så langt hjemmefra sammen med bare menn ... Det ville være upassende.»  
AT: «Hva i all verden mener du med det? ... Vi har flere unge damer som arbeider på kontoret som assistenter og oversettere. De bor sammen i byen. Ville det være mer å foretrekke?»

I motsetning til de forrige utdragene ser det i dette utdraget ut til at Alan Turing kommer fram til det som Joan Clarke mener å formidle, men ikke sier direkte. I utdraget over stiller Alan Turing seg undrende til hva Joan Clarke mener med at hun ikke kan bli med tilbake til Bletchley Park gjennom ytringen: «Hva i all verden mener du med det?» Likevel ser vi i siste del av samme ytring at han forstår sammenhengen med at hun ikke for lov av foreldrene til å arbeide med kun menn, men at hun vil få lov til å dra dersom hun får en mer passende stilling. Dette er illustrert gjennom slutningsrekken i eksempel (4.1), der de impliserte premisene kommer fram av den tidligere samtalen, samt generelle antagelser om verden:

(4.1)

a.	«Jeg må dessverre takke nei. Vi syns ikke det er en passende stilling.»	Ytring.
b.	JCl takker nei til jobben fordi det er en upassende stilling.	Eksplikatur.
c.	På midten av 1900-tallet var det faren i familien som bestemte over og hadde ansvaret for datteren sin.	Implisert premiss.
d.	En ugift datter skulle ikke tilbringe tid med fremmede menn.	Implisert premiss.
e.	Et arbeid og bosted tilpasset kvinner vil være foretrukne arbeidsplasser for unge ugifte kvinner.	Implisert premiss
f.	JCl takker nei fordi faren syns arbeidet er for upassende, men hun vil kunne få lov til å dra dersom hun får en annen, mer passende stilling.	Implisert konklusjon, følger av (4.1b) + (4.1c – 4.1e).

<sup>4</sup> Utdrag (4) nevnt over tilsvarer utdrag 11 i vedlegg 1.

Spørsmålet man kan stille seg når man undersøker dette eksempelet er hvorfor Alan Turing her ser ut til å forstå Joan Clarkes intenderte mening med utsagnet «Jeg må dessverre takke nei. Vi syns ikke det er en passende stilling» når han ikke ser ut til å forstå John C. sin intenderte mening i eksempel (3.1). Også her må Alan Turing ta i betraktning en rekke impliserte premisser for å komme fram til konklusjonen. Kanskje grunnen til at Alan Turing mestrer denne prosessen bedre i denne samtalen er fordi Joan Clarke nevner noen av de impliserte premissene direkte i samtalen. Blant annet sier hun: «Jeg beklager. Men for en som meg å skulle arbeide i en radiofabrikk så langt hjemmefra sammen med bare menn ... Det ville være upassende.» Denne ytringen ser vi er lik med det impliserte premisset i 4.1.d. Alan Turing får dermed litt hjelp til å komme fram til den impliserte konklusjonen at Joan Clarke takker nei fordi hun ikke får lov av faren, men at hun vil kunne dra dersom han tilbyr henne en mer passende stilling. I tillegg bruker Joan Clarke det personlige pronomenet «vi» i stedet for «jeg» i den analyserte ytringen, noe som tyder på at det ikke bare er hun som står bak avgjørelsen om å ikke dra tilbake til Bletchley Park.

Det er uansett interessant å bite seg merke i at Alan Turing noen ganger ikke ser ut til å klare å komme fram til avsenders intenderte mening, mens det andre ganger virker som at det går helt fint. Det presenterte utdraget inneholder riktignok ingen spørsmål stilt til Alan Turing, men jeg har likevel valgt å ta det med for å undersøke i hvilke situasjoner det ser ut til at Alan Turing forstår avsenders intenderte mening. Utdraget i sin helhet inneholder spørsmål til Alan Turing, og er derav blitt en del av den innsamlede dataen, presentert i vedlegg 1.

## **Oppsummering og konklusjon**

I denne oppgaven har jeg undersøkt på hvilken måte Alan Turing strever med å forstå pragmatiske fenomener i spørsmål-svar-sekvenser hentet fra filmen «The Imitation Game». Resultatene mine illustrerer to samtaler der det ser ut til at Alan Turing misforstår avsenders intenderte mening, og én samtale der det ser ut til at han forstår det avsender mener å kommunisere. På bakgrunn av Wilson og Sperber (2002) sine teorier om implikaturbegrepet og det kommunikative relevansprinsippet, samt Kjøl (2014) sin undersøkelse av hvordan ironi kan misforstås, har jeg i oppgaven kommet fram til to grunner som kan være årsaken til at Alan Turing ikke kommer fram til den impliserte konklusjonen i utdragene.

For det første ser det ut til at han ikke har like god tilgang til det kommunikative relevansprinsippet som andre personer vanligvis har. Det virker som at han mangler en del antagelser om verden som andre har, noe om setter en begrensning på hans forståelse av andres ytringer. Det kommunikative relevansprinsippet er vanligvis innfelt i oss, og vi vil derfor

automatisk søke etter optimal relevans i ytringer vendt mot oss (Wilson og Sperber, 2002, s. 6). I flere tilfeller ser det derimot ut til at Alan Turing mangler tilgang til det kommunikative relevansprinsippet, noe som blant annet kommer fram i utdrag (3), der det ser ut til at Alan Turing har en annen oppfatning enn kollegaene sine når det gjelder å spise lunsj på jobb.

For det andre ser det ut til at Alan Turing har mangelfull tilgang på de kontekstuelle antagelsene som behøves for å utlede de nødvendige impliserte premissene som skal til for å forstå avsenders intenderte mening. Herunder faller blant annet hans misforståelse av kommandørkapteinens ironiske ytring i utdrag (2), der det ser ut til at han mangler tilgang til de kontekstuelle antagelsene som er nødvendige for at han skal forstå hva kommandørkapteinen egentlig mener å kommunisere.

Til tross for at Alan Turing i flere tilfeller ser ut til å misforstå avsenders intenderte mening med ytringen, oppstår det også situasjoner hvor han klarer å komme fram til den impliserte konklusjonen. Hvorvidt han klarer å komme fram til de impliserte konklusjonene ser ut til å variere fra tilfelle til tilfelle, samt være avhengig av hvilke impliserte premisser tolkningen av ytringen gjelder. Blant annet ser vi i utdrag (4) at han kommer fram til den impliserte konklusjonen når Joan Clarke sier noen av de impliserte premissene eksplisitt i de videre ytringene. Dette kan tyde på at han lettere kommer fram til avsenders intenderte mening dersom han får hjelp, men det kan ikke konkluderes som en gjennomgående faktor før man undersøker flere utdrag nærmere. Dersom det viser seg at Alan Turing i flere tilfeller lettere forstår avsenders intenderte budskap når han får hjelp til å utrede noen av de impliserte premissene, vil dette være med på å støtte teorien om at han mangler tilgang til det kommunikative relevansprinsippet. Dette vil da vise seg i form av at han mangler en del antagelser om verden som andre har, og som de kan hjelpe han med å komme fram til.

Å slite med ironi i form av språkets undertoner, samt å forstå sosiale normer og situasjoner er noe som går igjen hos personer med aspergersyndrom (Johannessen, 2021). Det kan derfor tenkes at andre personer med aspergersyndrom vil ha problemer med det kommunikative relevansprinsippet og de samme pragmatiske fenomenene som er nevnt i denne oppgaven, selv om dette er noe som vil variere fra person til person.

## Referanseliste

- Bjørndal, C. R. P. (2017). *Det vurderende øyet*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Borthen, K., Berthelin, S. R. og Thomassen, G. (2012). Om det uuttalte – relevansteorien  
implikaturbegrep i møte med autentiske data. *Norsk Lingvistisk Tidsskrift*, s. 3-49.
- Carston, R. (2002). Thoughts and Utterances, *The Pragmatics of Explicit Communication*.  
Oxford: Blackwell.
- James, I. (2006). *Asperger's Syndrome and High Achievement. Some Very Remarkable People*.  
London/ Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
- Johannesen, T. (2021). Asperger syndrom. Hentet 09.05.2021 fra legehandboka.no:  
<https://legehandboka.no/handboken/kliniske-kapitler/barnepsykiatri/tilstander-og-sykdommer/utviklingsforstyrrelser/asperger-syndrom/>
- Kjøll, G. (2014). Når er ironi mislykket? *Norsk Lingvistisk Tidsskrift* 32, s. 412-444.
- NHI. (2021, 5. februar). Asperger syndrom. Hentet 09.05.2021 fra NHI.no:  
<https://nhi.no/sykdommer/barn/autisme/asperger-syndrom/?page=all>
- Tyldum, M. (Regissør). (2014). *The Imitation Game* [Spillefilm, historisk thriller]. USA:  
Black Bear Pictures.
- Wilson, D. og Sperber, D. (2002). Relevance theory. I L. Horn og G. Ward (red.), *Handbook of Pragmatics*, s. 607-632. Oxford: Blackwell. Hentet 22.05.2021 fra:  
[https://jeannicod.ccsd.cnrs.fr/ijn\\_00000101/document](https://jeannicod.ccsd.cnrs.fr/ijn_00000101/document)

## Appendiks

### Vedlegg 1: Utdrag fra The Imitation Game

Oversikt over alle spørsmål-svar-sekvensene i filmen som involverer spørsmål fra en eller flere personer til Alan Turing.

Liste over personer ettersom de inntreer i utdragene:

KN	=	Kriminaletterforsker Nock (kriminaletterforsker i filmens nåtid).
AT	=	Alan Turing (hovedperson/ voksen).
PS	=	Politibetjent Staehl (politibetjent i filmens nåtid).
KD	=	Kommandørkaptein Denniston (sjef over Enigma-prosjektet).
M	=	Margaret (sekretær til KD).
SM	=	Stuart Menzies (MI6 agent).
PH	=	Peter Hilton (kodeknekker).
HA	=	Hugh Alexander (kodeknekker).
JCa	=	John Cairncross (kodeknekker/ sovjetisk spion).
JCl	=	Joan Clarke (kodeknekker/ Alans forlovede).
JG	=	Jack Good (kodeknekker).
At	=	Alan Turing (hovedperson/ ung).
Ch	=	Christopher (Alans barndomsvenn).
AS	=	Anonym Soldat (soldat under KDs kommando).
ML	=	Mattelærer (på skolen til At).

Kronologisk oversikt over utdragene:

Nr.	Personer	Kontekst	Tid	Utdrag
1	KN AT PS	Kriminaletterforsker	00:03:36	KN: «Professor Turing? Kriminaletterforsker Nock.»
		Nock og Politibetjent	00:03:44	KN: «Politibetjent Staehl sier at du hadde innbrudd i går kveld? ... Professor Turing?»
		Staehl er hos Alan		
		Turing for å undersøke et	00:03:49	AT: «Gå ett skritt tilbake og ikke pust tungt.»
		innbrudd. Alan Turing	00:03:52	KN: «Pust?»
		sitter i det ene rommet og	00:03:53	AT: «Ufortynnet cyanid. En dråpe er nok til å ta livet av en. ... Åh, skuffende.»
		holder på med noe på		
		gulvet da politiet	00:04:03	KN: «Unnskyld?»
		kommer inn.	00:04:04	AT: «Jeg håpet en av litt høyere ...»
			00:04:07	KN: «Står han og fornærmer oss Staehl?»
	00:04:10	PS: «Det var innbrudd her i går kveld. Naboen din anmeldte bråket. Det var litt av et rabalder. Men ingenting ble stjålet? Merkelig. Fortell oss hva som skjedde, så skal vi fukke fyren som gjorde det.»		

			00:04:22	AT: «Mine herrer. Jeg tror ikke dere vil finne ham om han så stod og spyttet dere i ansiktet. Det jeg har behov for nå, er en flink vaskekone. Så med mindre dere har et forkle i bilen, så gå og skriv rapportene og la meg være i fred.»
			00:04:42	KN: «Som du vil, professor Turing. ... Lykke til med cyanidet.»
2	KD AT M	Alan Turing skal på et jobbintervju og venter på kontoret til Kommandørkaptein Denniston. Samtalen starter da kommandørkapteinen kommer inn.	00:07:47	KD: «Hva gjør du her?»
			00:07:49	AT: «Damen ba meg vente.»
			00:07:50	KD: «På mitt kontor?»
			00:07:52	AT: <i>Nikker bekreftende med hodet.</i>
			00:07:53	KD: «Ba hun deg forsyne deg med te også?»
			00:07:56	AT: «Nei, det gjorde hun ikke.»
			00:07:58	KD: «Og hun forklarte ikke hva en spøk er.»
			00:08:01	AT: «Skulle hun det?»
			00:08:04	KD: «Hvem er du?»
			00:08:06	AT: «Alan Turing.»
			00:08:08	KD: «Ah, Turing. Matematikeren?»
			00:08:11	AT: «Det stemmer.»
			00:08:12	KD: «Hvordan kunne jeg ha gjettet det?»
			00:08:14	AT: «Nei. Du leste det nettopp fra papiret.»
			00:08:18	KD: «Fra King's Collage i Cambridge. Du var visst litt av et matematisk vidunder.»
			00:08:23	AT: «Det skal jeg ikke si, herr ...»
			00:08:25	KD: «Hvor gammel er du?»
			00:08:27	AT: «27.»
			00:08:28	KD: «Og når ble du <i>Fellow</i> ?»
			00:08:30	AT: «Da jeg var 24.»
			00:08:31	KD: «Og når fikk du utgitt denne artikkelen, med en tittel jeg knapt kan begripe?»
			00:08:35	AT: «Da jeg var 23.»
			00:08:37	KD: «Kvalifiserer ikke det som et vidunder?»
			00:08:39	AT: «Newton oppdaget binomialformelen da han var 22. Einstein skrev fire banebrytende avhandlinger i en alder av 26. Jeg ligger vel sånn midt på treet.»
			00:08:50	KD: «Så alvorlig!»
			00:08:51	AT: «Skulle jeg fortelle vitser?»
			00:08:53	KD: «Jeg tviler på at du kan noen.»
			00:08:55	AT: «Må man det for å jobbe her, herr ...?»
			00:08:58	KD: «Kommandørkaptein Denniston. ... Greit mr. Turing, hvorfor ønsker du å arbeide for kongens regjering?»
			00:09:04	AT: «Å, det ønsker jeg ikke spesielt.»
			00:09:07	KD: «Er du en jævla pasifist?»
			00:09:09	AT: «Jeg stiller meg tvilende til voldsbruk.»
			00:09:11	KD: «Du vet at 100 mil fra London går det en fæling kalt Hitler som vil drukne Europa i tyranni?»
			00:09:18	AT: «Jeg forstår meg ikke på politikk.»
			00:09:21	KD: «Virkelig? Da blir nok dette det korteste jobbintervjuet i britisk militærhistorie.»
			00:09:28	AT: «Mor sier jeg kan virke støtende, da jeg er en av

			<p>verdens fremste matematikere.»</p> <p>00:09:32 KD: «En av verdens fremste?»</p> <p>00:09:34 AT: «Ja.»</p> <p>00:09:36 KD: «Er du klar over hvor mange jeg har avvist til denne operasjonen?»</p> <p>00:09:38 AT: «Nei.»</p> <p>00:09:39 KD: «Nei, den er jo strengt hemmelig. Men jeg kan fortelle deg, bare fordi vi er venner, at i forrige uke avviste jeg en av landets førende lingvister. Han er bedre i tysk enn B. Brecht.»</p> <p>00:09:50 AT: «Jeg kan ikke tysk.»</p> <p>00:09:51 KD: «Hva?»</p> <p>00:09:53 AT: «Jeg kan ikke tysk.»</p> <p>00:09:56 KD: «Hvordan skal du kunne knekke en tysk kode hvis du ikke ... snakker tysk?»</p> <p>00:10:01 AT: «Jeg er veldig god til kryssord.»</p> <p>00:10:04 KD: «Margaret!»</p> <p>00:10:06 AT: «De tyske kodene er som kryssord, eller som et annet spill.»</p> <p>00:10:09 KD: «Margaret!»</p> <p>00:10:09 AT: «Jeg er veldig god til spill og gåter. Og dette er verdens vanskeligste gåte.»</p> <p>00:10:14 KD: «Margaret! I himmelens navn ... Dette må da være en spøk.»</p> <p>00:10:20 AT: «Jeg vet dessverre ikke hva en spøk er, kommandørkaptein Denniston.»</p> <p>00:10:24 KD: «God tur hjem til Cambridge, professor.»</p> <p>00:10:26 AT: «Enigma.»</p> <p>00:10:27 M: «Du ropte?»</p> <p>00:10:30 KD: <i>Vinker avvissende med hånden til Margaret.</i></p> <p>00:10:37 AT: «Det er det operasjonen går ut på. Dere prøver å knekke tyskernes Enigmamaskin.»</p> <p>00:10:45 KD: «Hva får deg til å tro det?»</p> <p>00:10:47 AT: «Det er verdens beste krypteringsmaskin som tyskerne bruker til all viktig kommunikasjon. Hvis de allierte knekket Enigma-koden, tja ... Da ville krigen snart være over. Selvsagt er det det dere arbeider på. Men dere står i stampe. Derfor ansetter dere kryptografer fra universitetet. Dere trenger meg mye mer enn jeg trenger dere. Jeg liker å løse problemer, kommandør-kaptein. Og Enigma er verdens vanskeligste.»</p> <p>00:11:17 KD: «Nei, Enigma er umulig. Alle de store landene mener at Enigma er umulig å knekke.»</p> <p>00:11:25 AT: «Fint. La meg forsøke før vi sier noe sikkert.»</p>
3	SM AT KD	Kodeknekkerne er samlet for å se på Enigma-maskinen. Alan Turing mener at han bare vil forsinkes av de andre, og	<p>00:13:43 SM: «Herr Turing, vet du hvor mange britiske soldater som har falt på grunn av Enigma?»</p> <p>00:13:50 AT: «Nei.»</p> <p>00:13:51 SM: «Tre. Mens vi har stått her og snakket sammen. ... Å, der falt det en til. Håper ikke han hadde familie.</p>



		ber derfor om et eget kontor. Han får beskjed av Stuart Menzies at han enten arbeider med de andre som et team, eller ikke arbeider i det hele tatt. Den videre samtalen er vist i utdraget.	00:14:17	Denne krigen som Denniston snakker om, er det ikke vi som vinner. Knekker vi koden, har vi i det minste en sjanse. Skal vi la barna leke alene med det nye leketøyet?» KD: <i>Nikker bekreftende.</i>
4	PH HA JCa AT	Kodeknekkerne har arbeidet lenge, og er sultne. De diskuterer derfor om de skal gå ut og spise, og spør Alan Turing om han ønsker å bli med.	00:16:31 00:16:35 00:16:44 00:16:52 00:16:54 00:16:59 00:17:00 00:17:02 00:17:04 00:17:07 00:17:09 00:17:12 00:17:15 00:17:16 00:17:18 00:17:20 00:17:21 00:17:23 00:17:24 00:17:25 00:17:26 00:17:29 00:17:36 00:17:39 00:17:47 00:18:00 00:18:03 00:18:07 00:18:08 00:18:11	PH (alle): «Jeg er skrubbsulten. Lunsj?» HA (alle): «Hva er det med damer med små hatter?» JCa: «Guttene. ... Vi går ut og får oss litt lunsj. ... Alan?» AT: «Ja?» JCa: «Jeg sa at vi går ut og får oss litt lunsj. ... Alan?» AT: «Ja.» JCa: «Kan du høre meg?» AT: «Ja.» JCa: «Jeg sa at vi går ut og får oss litt lunsj. Dette begynner å bli litt repetitivt.» AT: «Hva da?» JCa: «Jeg spurte om du ville bli med ut å spise?» AT: «Nei, du sa at dere skulle ut å spise.» JCa: «Har jeg fornærmet deg eller noe?» AT: «Hvorfor tror du det?» JCa: «Vil du spise med oss?» AT: «Når er det lunsj?» HA: «Herregud, Alan, det er snakk om en sandwich!» AT: «Hva da?» HA: «Lunsj.» AT: «Jeg liker ikke sandwicher.» JCa: «Bare glem det.» HA: «Du vet, for å løse dette irriterende geniale mønsteret, må man faktisk være et geni, Alan. Men det er vi som gjør fremskritt her.» AT: «Å, gjør dere?» HA: «Ja, det stemmer. Vi har dekkryptert noe ved å analysere frekvensen av bokstavspredning.» AT: «Selv en ødelagt klokke er korrekt to ganger om dagen. Det er ikke progress, det er bare flaks. Jeg designer en maskin som kan knekke alle meldinger, hver dag, øyeblikkelig.» PH: «Hvem er sulten? Kom, da.» AT: «Jeg er sulten.» JCa: «Hva?» AT: «Peter spurte hvem som er sulten. Kan jeg være så snill å få litt suppe?» <i>Gutta svarer ikke, men fnyser i nesa, ler og forlater rommet.</i>
5	KD AT	Alan Turing har spurt Hugh Alexander (som er	00:20:56 00:21:02	KD: «100 000 pund ...? Hvorfor bygger du en maskin?» AT: «Den er veldig teknisk, du kommer ikke til å forstå.»

		sjef for prosjektet) om å få penger til å lage sin maskin. Han har fått avslag og går derfor til kommandørkaptein Denniston for å be om tillatelse av han. Maskinen vil ifølge Turing koste rundt 100 000 pund.	00:21:04 00:21:08 00:21:19 00:21:24 00:21:26  00:21:47 00:21:51	KD: «Jeg foreslår at du gjør et forsøk på å forklare meg det.» AT: «Enigma er en utrolig veldesignet maskin. Vi bruker menn til å prøve å slå den. Men hva hvis bare en maskin kan overvinne en annen maskin?» KD: «Vel, det var ikke særlig teknisk. Alexander er sjef, han sa nei, basta.» AT: «Jeg har ikke tid til dette.» KD: «Har du vunnet en krig noen gang, Turing? Det har jeg. Vet du hva som skal til? Orden, disiplin, kommandorekke. Dette er ikke universitetet. Du er ett lite tannhjul i et veldig stort system. Og du vil gjøre som sjefen din befaler.» AT: «Hvem er sjefen din?» KD: «Winston Churchill, Downing Street nr. 10, London SW1. Hvis du er uenig i min avgjørelse, så snakk med ham.»
6	JCa PH AT HA	Alan Turing er blitt satt som sjef på prosjektet av Churchill. Etter hans mening var to av kodeknekkerne ubrukelige, og de har derav fått sparken.	00:25:23 00:25:26 00:25:27 00:25:30 00:25:33	JCa: «Så hva gjør vi nå?» PH: «Vi mangler folk.» AT: «Vi får skaffe noen flere, da.» HA: «Og hvordan skal vi få til det?» AT: <i>Henger opp et kryssord på veggen.</i>
7	SM AT	Menzies og Turning har en samtale om kandidatene.	00:28:00 00:28:01 00:28:06 00:28:09	SM: «Så hvem er de?» AT: «Alle mulige. En lærer, en ingeniør, noen studenter.» SM: «Og de kvalifiserer fordi de har løst et kryssord?» AT: «Vel ifølge dem selv. Nå får vi se om det stemmer.»
8	SM AT JCI	Turning forklarer kandidatene at de har seks minutter på seg til å gjennomføre testen. Joan Clarke er en av kandidatene.	00:30:03 00:30:07  00:30:19 00:30:20 00:30:21 00:30:36 00:30:38	SM (AT): «Seks minutter? Er det overhodet mulig?» AT (SM): «Nei, jeg bruker åtte. Men dette handler ikke kryssordet, men om hvordan man angriper et uløselig problem. Går du løs på alt samtidig, eller deler du det opp i mindre ...» JCI: <i>Rekker opp en hånd og signaliserer at hun er ferdig.</i> AT (JCI): «Er du ferdig?» JCI: «Ja.» AT: «Fem minutter og 34 sekunder.» JCI: «Det skulle gjøres på under seks.»
9	SM JCI AT	De to utvalgte kandidatene Joan Clarke og Jack Good får mer informasjon av Menzies og Turning om hva arbeidet egentlig handler om.	00:30:43  00:30:59 00:31:01 00:31:06	SM: «Gratulerer og hjertelig velkommen i Hans Majestet tjeneste. Hvis dere røper ett ord om det jeg nå skal vise, vil dere bli henrettet. Dere må lyve overfor venner, familie og alle om hva arbeidet deres går ut på.» JCI: «Og hva er det vi skal?» AT: «Bryte nazikoden og vinne krigen.» JCI: «Å.»
10	At Ch	Tilbakeblikk til Alan Turings barndom. Alan (ung) og Christopher er venner, og sitter sammen	00:31:18 00:31:19 00:31:21 00:31:24	At: «Hva er det du leser?» Ch: «Om kryptografi.» At: «Som hemmelige meldinger?» Ch: «Ikke hemmelige. Det er det geniale. Alle kan se dem,

		utenfor skolen og samtaler om kryptografi.	00:31:37 00:31:40 00:31:41  00:31:54	men ingen kan forstå dem. Ikke uten nøkkelen.» At: «Hvordan er det annerledes enn å snakke?» Ch: «Å snakke?» At: «Ja, når folk snakker, sier de alltid noe annet enn hva de mener. Det forventes at man bare forstår hva de mener. Det klarer jeg aldri. ... Hvordan er det annerledes?» Ch: «Alan, jeg tror at du kommer til å bli veldig god til dette.»
11	AT JCI	Joan Clarke har takket nei til jobben og har dratt hjem til sine foreldre. Alan Turing drar dit på besøk for å overtale henne til å ta jobben. Joan Clarke sine foreldre lytter til samtalen.	00:33:32 00:33:35 00:33:38 00:33:41  00:33:47 00:33:48 00:33:52 00:33:54  00:34:09  00:34:29 00:34:33	AT: «Hvorfor er du ikke på Bletchley?» JCI: «Takk for at du kom, herr Turing. Gikk reisen fint?» AT: «Pakk tingene dine, og la oss dra.» JCI: «Jeg må dessverre takke nei. Vi syns ikke det er en passende stilling.» AT: «Du fikk toppkarakterer i to fag.» JCI: «Men ikke noe forskningsstipendiat.» AT: «Du hører hjemme på Bletchley.» JCI: «Jeg beklager. Men for en som meg å skulle arbeide i en radiofabrikk så langt hjemmefra sammen med bare menn ... Det ville være upassende.» AT: «Hva i all verden mener du med det? ... Vi har flere unge damer som arbeider på kontoret som assistenter og oversettere. De bor sammen i byen. Ville det være mer å foretrekke?» JCI: «Så da ville jeg arbeide sammen med disse damene?» AT: «Ja. ... Flinke damer. De ordner også veldedighetsarrangementer i den lokale kirken. Det er ganske så sømmelig.»
12	AT JCI	Alan Turing klarte å overbevise familien om at Joan Clarke burde ta jobben. Hun følger ham ut av huset.	00:34:52  00:34:56 00:34:58  00:35:04 00:35:13	AT: «Du har ikke sikkerhetsklarering, så vi må improvisere litt.» JCI: «Hvorfor hjelper du meg?» AT: «Fordi det står kun om én ting i hele verden akkurat nå, og det er å knekke Enigma.» JCI: «Men herr Turing ... Hvorfor hjelper du meg?» AT: «Noen ganger er det de som ingen ser for seg at kan gjøre noe som helst, som ender opp med å gjøre det ingen kunne se for seg.»
13	JCI AT	Joan Clarke har ikke sikkerhetsklarering. Alan Turing smugler derfor med seg flere av de hemmeligstemplede papirene med dekrypterte meldinger ut til huset der Joan Clarke bor. Sammen arbeider de med å undersøke meldingene. Siden Joan Clarke ikke har lov til mannebesøk så	00:40:05 00:40:08 00:40:10 00:40:11  00:41:24  00:41:29 00:41:39	JCI: «Kunne du bråke litt mer så vertinnen våkner?» AT: «Å, unnskyld.» JCI: <i>Skrur på lyset.</i> JCI: «Det får holde. Det er ikke tillat med mannebesøk etter mørkets frembrudd. Få se, hva har du tatt med? ... Andre tar med blomster, vet du.» AT: «Dette er dekrypterte Enigma-meldinger rett fra nazistenes overkommando.» JCI: «'Klokken 0600. Pent vær i dag. Regn til kvelden. Heil Hitler'. Det vinner vi nok ikke krigen med.» AT: «Forholdet mellom den krypterte og den dekrypterte meldingen er interessant. Kan vi finne et spor her som vi kan bygge inn i Christopher?»

		sent, klatrer Alan Turing inn vinduet hennes.	00:41:47 00:41:48 00:41:50 00:41:53 00:41:55 00:42:12 00:42:14 00:42:25 00:42:26 00:42:28 00:42:49	JCI: «Hvem er Christopher?» AT: «Maskinen min.» JCI: «Har du gitt den et navn?» AT: «Er det et dumt navn?» JCI: «Nei. Nei, det er fint. ... Prøver du å bygge en universell maskin? Jeg har lest avhandlingen din.» AT: «Er den på pensum alt?» JCI: «Nei, jeg var tidlig ute. Du tenkte deg en maskin som kunne løse ethvert problem, ikke bare ett. Den kunne programmeres og omprogrammeres.» AT: <i>Nikker bekreftende.</i> JCI: «Er det ideen med Christopher?» AT: «En menneskehjerne kan summere masse veldig fort. Men Christopher skal være smartere. Han skal kunne gjøre en utregning og beslutte hva neste trinn er. Som et menneske gjør. Tenk deg en elektronisk hjerne. En digital datamaskin.» JCI: «En digital datamaskin?»
14	KD AT AS	Alan Turing kommer inn på arbeidsrommet til kodeknekkerne og oppdager at et par soldater gjennomfører pulten hans. Kommandør Denniston har oppdaget at de har en sovjetisk spion blant dem, og mistenker at Alan Turing er spionen.	00:43:28 00:43:36 00:43:52 00:44:07 00:44:13 00:44:17	KD: «Denne ble oppfanget på vei til Moskva. Ser det kjent ut?» AT: «Det er en Beale-kode. Kryptert med en setning fra en bok eller et dikt. ... Du tror da ikke at jeg har gjort dette?» KD: «Dobbeltagenter er så falske. Ensomme einstøinger. Uten venner eller familie. Arrogante. Kjenner du noen slike?» AT: «Jeg vet at du ikke liker meg, men det gjør meg ikke til sovjetisk spion.» AS: «Jeg finner ikke noe unormalt her.» KD: «Jaså? Ja, vel. Justis- og beredskapsdepartementet beskytter deg, men før eller senere kommer du til å avsløre deg. Da slipper jeg bryet med å gi deg sparken. Du blir hengt for forræderi.»
15	JCI AT HA	Joan Clarke og Alan Turing sitter på baren og diskuterer noen tanker rundt Enigma-koden idet de andre kodeknekkerne kommer inn.	00:45:17 00:45:19 00:45:19 00:45:20 00:45:21 00:45:23 00:45:26 00:45:27 00:45:28 00:45:30 00:45:32 00:45:34 00:45:35 00:45:38 00:45:39 00:45:40	JCI: «Er det teamet ditt?» AT: «Ja.» JCI: «Skal vi hilse?» AT: «Nei.» JCI (kodeknekkerne): «Hei!» AT (JCI): «Jeg sa at du ikke skulle gjøre det.» HA: «Alan?» AT: «Hugh ... Hei.» HA: «Jeg visste ikke at du drakk?» JCI: «Han gjør egentlig ikke det. Han bare nipper til skummet.» HA: «Jeg skal si deg noe, frøken ...» JCI: «Clarke.» HA: «Frøken Clarke. Skummet er det jeg liker best også.» JCI: «Sier du det?» HA: «Kom og ta et glass med oss.» JCI: «Vi kommer om et øyeblikk.»

			00:45:42 00:45:49 00:45:50 00:45:52 00:45:56 00:45:57 00:45:59	HA: «Frøken Clarke.» AT: «Han liker i hvert fall deg.» JCl: «Ja.» AT: «Du fikk ham til å like deg.» JCl: «Ja.» AT: «Hvorfor det?» JCl: «Fordi en kvinne som har en manns jobb har ikke råd til å være hoven. Alan, uansett hvor smart du er, vil Enigma alltid være smartere. Hvis du virkelig vil løse gåten, trenger du all hjelp du kan få. Og de kommer ikke til å hjelpe deg, hvis de ikke liker deg.»
16	JG AT HA JCa	Alan Turing kommer inn på arbeidskontoret med en pose epler som han deler ut til sine medarbeidere.	00:46:27 00:46:28 00:46:30 00:46:31  00:46:42	JG: «Hva er det?» AT: «Epler.» HA: «Nei.» AT: «Jo, det er virkelig det. Frøken Clarke, Joan altså, mente det ville være hyggelig hvis jeg tok med noe til dere. Derfor ...» JCa: «Tusen takk.»
17	L At	Alan Turing (ung) og Christopher utveksler lapper under mattetimen, men blir fersket av mattelæreren.	00:47:35 00:47:37 00:47:44	ML: «Utveksles det lapper, Turing?» At: «Nei, lærer.» ML: «Bare Turing vil skrive lapper på kaudervelsk.»
18	JCa PH AT HA	Kodeknekkerne skal for første gang slå på og se om maskinen til Alan Turing fungerer eller ikke.	00:49:30 00:49:53 00:49:56 00:50:13	JCa (AT): «Er du nervøs?» PH: «Hva skjer nå?» AT: «Den skal regne ut dagens Enigma-innstillinger.» HA: «Hvor lang tid tar det?»
19	JCa AT	Joan Clarke, Alan Turing og de andre kodeknekkerne er i baren. Alan Turing og Joan Clarke er forlovet. De andre danser, mens Alan Turing og John Cairncross snakker sammen ved bordet.	01:00:49 01:00:57  01:01:12 01:01:20  01:01:25  01:01:41  01:01:52  01:02:01 01:02:03	JCa: «Hva er i veien?» AT: «Hva hvis ... Hva hvis jeg ikke har lyst til å være sammen med Joan ... på den måten?» JCa: «Fordi du er homoseksuell? Jeg tenkte meg det.» AT: «Bør jeg fortelle henne at jeg har vært sammen med menn?» JCa: «Ifølge min sparsomme erfaring kan damer bli litt sure hvis de har giftet seg med en homoseksuell uten å vite det. Det er kanskje best å holde det for deg selv.» AT: «Jeg er glad i henne, uten tvil. Jeg vet bare ikke om jeg klarer å ... late som.» JCa: «Du må ikke si det til noen, Alan. Det er ulovlig. Og Denniston ser etter enhver unnskyldning til å bure deg inne.» AT: «Jeg vet.» JCa: «Dette må forbli en hemmelighet.»
20	KN AT	Nåtiden. Alan Turing er hentet inn til avhør av politiet fordi han er anklaget for homoseksuelle	01:03:43 01:03:45 01:03:47 01:03:51 01:03:59	KN: «Kan jeg fortelle deg en hemmelighet?» AT: «Ja, jeg er god til sånne.» KN: «Jeg er her for å hjelpe deg.» AT: «Ja, det er klart.» KN: «Kan maskiner tenke?»

		<p>handlinger. Kriminaletterforsker Nock tror Alan Turing skjuler noe annet, og ønsker derfor å ta avhøret for å finne ut om det ligger noe mer bak.</p>	<p>01:04:01 AT: «Så du har lest noen av verkene mine?» 01:04:05 KN: «Hvorfor tror du det?» 01:04:07 AT: «Fordi jeg er anklaget for å bønnfalle en ung mann om å ta på penis min, og du spør meg om maskiner kan tenke.» 01:04:17 KN: «Ja, kan de det? Vil maskiner kunne tenke slik mennesker gjør?» 01:04:25 AT: «De fleste vil si nei.» 01:04:26 KN: «Du er ikke som folk flest.» 01:04:31 AT: «Problemet er at du stiller et dumt spørsmål.» 01:04:35 KN: «Gjør jeg?» 01:04:36 AT: «Selvfølgelig kan ikke maskiner tenke som et menneske kan. En maskin er forskjellig fra et menneske. Derfor tenker de på en annen måte. Det interessante spørsmålet er: Bare fordi noe tenker på en annen måte, betyr det at den ikke tenker? Mennesker har lov til å være forskjellige fra hverandre. Du liker jordbær. Jeg hater skøyting. Du gråter når du ser en trist film. Jeg er allergisk mot pollen. Hva viser det at vi har forskjellig smak og preferanser annet enn at våre hjerner fungerer forskjellig, så vi tenker forskjellig. Og hvis vi kan si det om hverandre, hvorfor kan vi ikke si det samme om hjerner bygget av kopper og ledninger?» 01:05:38 KN: «Og det er det den store avhandlingen din handler om. Hva heter den igjen?» 01:05:44 AT: «The Imitation Game.» 01:05:46 KN: «Og det er det det handler om.» 01:05:53 AT: «Har du lyst til å spille?» 01:05:55 KN: «Spille?» 01:05:56 AT: «Det er et spill. En slags test. For å avgjøre om noe er en maskin eller menneske. 01:06:05 KN: «Hvordan spiller man?» 01:06:07 AT: «Det er en dommer og en deltaker. Dommeren stiller spørsmål og avgjør, ut fra deltakerens svar, hvem eller hva det er han snakker med. Alt du skal gjøre, er å stille meg et spørsmål.» 01:06:28 KN: «Hva gjorde du under krigen?» 01:06:30 AT: «Jeg arbeidet på en radiofabrikk.» 01:06:34 KN: «Hva var det du egentlig gjorde under krigen?» 01:06:41 AT: «Følger du med?»</p>
21	AT JCa JCI PH HA	<p>Kodeknekkerne har klart å løse Enigma. De har nå full kontroll på alle beskjeder som sendes fra/ til Tyskland. De finner ut at et britisk skip er i ferd med å bombes av tyskerne, og</p>	<p>01:17:04 AT: «Noen ganger kan vi ikke gjøre det som føles godt, men det som er logisk.» 01:17:09 JCa: «Hva er logisk?» 01:17:11 AT: «Det vanskeligste er å lyve til noen som forventer å få høre en løgn. Når noen forventer å høre en løgn kan du ikke bare gi dem en.» 01:17:21 JCI: «Pokker. Alan har rett.» 01:17:24 PH: «Hva?» 01:17:25 AT: «Hva vil tyskerne tro hvis vi bomber ubåtene deres?»</p>

		diskuterer om de skal redde det eller ikke.	01:17:49	[...] HA: «Tyskerne vil vite at vi har knekket Enigma.»
			01:18:09	[...] JCa: «Det er 500 sivile i den konvoien. Kvinner og barn. Skal vi bare la dem dø?»
			01:18:16	AT: «Vår jobb er ikke å redde én konvoi, men å vinne krigen.»
22	AT PH	Peter Hilton finner ut at broren hans er på det ene skipet som skal bombes av tyskerne. Han bønnfaller de andre om å redde det, men de sier nei.	01:19:03 01:19:07 01:19:19 01:19:54 01:19:59 01:20:03 01:20:04	AT: «Jeg er så lei for det.» PH: «Hvem faen tror du at du er? Det er broren min. du har et par minutter på deg til å forhindre at han blir drept.» AT: «Vi kan ikke gjøre det.» [...] PH: «Du er ikke Gud som bestemmer over liv og død, Alan.» AT: «Jo, vi gjør det.» PH: «Hvorfor det?» AT: «Fordi ingen andre kan.»
23	SM AT JCI	Joan Clarke og Alan Turing møter Stuart Menzies for å få hjelp av han til å holde det hemmelig at de har knekt Enigma-koden.	01:20:53 01:20:55 01:21:07 01:21:10 01:21:12 01:21:31 01:21:36 01:21:38 01:21:41 01:21:45 01:21:54 01:22:01	SM: «Hvorfor forteller du meg dette?» AT: «Du må hjelpe oss å holde det hemmelig for Admiralitetet, Hæren og RAF. Ingen må få vite at vi har knekket Enigma. Ikke engang Denniston.» SM: «Som prøver få deg sparket.» JCI: «Du kan vel ta deg av det?» AT: «Mens vi utvikler et system for hvor mye etterretning man kan reagere på. Hvilke angrep å stoppe, hvilke man skal la gå. Statistisk analyse. Det minste antall handlinger det vil ta for oss å vinne krigen, men det maksimale antall handlinger før tyskerne fatter mistanke.» SM: «Og dette overlater du til statistikken? Til matematikk?» AT: «Stemmer.» JCI: «MI6 må finne på en løgn å fortelle de andre.» AT: «Du trenger en troverdig alternativ kilde til all informasjon du vil bruke.» JCI: «En falsk forklaring på hvor vi fikk informasjonen fra. Og så kan du lekke den forklaringen til tyskerne.» AT: «Og til vårt eget militærvesen.» SM: «Forsyne landets øverste ledelse med et komplott av løgner. Det er akkurat noe for meg. Alan, det er sjelden jeg har grunn til å si dette: Men du er nettopp den mannen jeg alltid har håpet du var.»
24	AT SM	Alan Turing forklarer til Stuart Menzies at det er John Cairncross som er den sovjetiske spionen. Stuart Menzies	01:26:42 01:26:44 01:26:55 01:27:00	AT: «Du visste det var ham?» SM: «Selvfølgelig. Selv før han kom til Bletchley. Hvorfor tror du han ble ansatt her?» AT: «Du plasserte en sovjetisk agent i Bletchley Park?» SM: «Det er faktisk veldig nyttig å kunne lekke det vi ønsker til Stalin.»

		innrømmer at dette var noe han visste fra før av.	01:27:25	[...] SM: «Derfor trenger jeg din hjelp. Hva skal jeg lekke til John? Hva skal jeg mate sovjeterne og britene med?»
			01:27:34	AT: «Jeg er ingen spion. Jeg er bare matematiker.»
			01:27:39	SM: «Jeg kjenner mange spioner, Alan. Du har flere hemmeligheter enn de beste av dem.»
25	AT JCI	Alan Turing snakker med Joan Clarke. Han ber henne dra da han mener at det er farlig å fortsette arbeidet på Bletchley. Han forsøker derfor å få henne ut derfra, før noen kan komme til å påføre henne en form for skade.	01:28:31	AT: «Du må forlate Bletchley.»
			01:28:33	JCI: «Hva?»
			01:28:34	AT: «Menzies ... jeg stoler ikke på ham. Det er ikke trygt her.»
			01:28:38	JCI: «Er det tryggere et annet sted?»
			01:28:40	AT: «Du må komme deg vekk, langt vekk.»
			01:28:41	JCI: «Hva er det som har skjedd, Alan?»
			01:28:48	AT: «Vi må bryte forlovelsen. Foreldrene dine må ta deg tilbake og finne en mann til deg et annet sted.»
			01:28:55	JCI: «Hva er i veien med deg?»
			01:28:58	AT: «Det er noe jeg må fortelle deg. Jeg er ... Jeg er homoseksuell.»
			01:29:10	JCI: «Ja vel.»
			01:29:12	AT: «Nei, menn, Joan. Ikke kvinner.»
			01:29:15	JCI: «Og hva så?»
			01:29:18	AT: «Jeg har jo nettopp sagt det.»
			01:29:19	JCI: «Hva så? ... Jeg har alltid mistenk noe. Men vi er ikke som alle andre. Vi elsker hverandre på vår egen måte. Vi kan selv velge hvordan vi vil leve. Du blir ikke den perfekte mannen. Men jeg har ikke til hensikt å være den perfekte konen. Jeg vil ikke stå ved grytene hele dagen til du kommer hjem fra kontoret. Vi vil arbeide. Du vil arbeide, og vi vil ha gleden av å være sammen. Vi vil ha gleden av hverandres sinn. Det blir et bedre ekteskap enn de fleste har. Fordi jeg er glad i deg. Og du er glad i meg. Vi forstå hverandre bedre enn noen andre har gjort.»
			01:30:11	AT: «Jeg er ikke det.»
			01:30:16	JCI: «Hva?»
			01:30:17	AT: «Jeg er ikke glad i deg. Det har jeg aldri vært. Jeg hadde bare bruk for deg til å knekke Enigma. Nå har jeg gjort det, så du kan bare dra.»
			01:30:31	JCI: «Jeg drar ikke noen steder. Jeg har bekymret meg alt for mye over hva du eller mot og far mener om meg. Eller hva guttene i Brakke 3 og jentene i Brakke 8 mener. Og jeg har fått nok. Dette er det viktigste arbeidet jeg noensinne kommer til å gjøre. OG ingen skal få stoppe meg. I hvert fall ikke du. ... Jeg tror de hadde rett, Peter, Hugh og John. Du er virkelig et uhyre.»



